

25. BÖLÜM

ANNELİK ROLÜ KAZANIMI TEORİSİ

Hatun ERKURAN*

RAMONA THIEME MERCER
(1929 -...)

Pediatric başhemşire ve intrapartum, postpartum ve yenidoğan bakım ünitelerinde personel hemşire olarak Ramona Mercer, anneler ve bebekler için hemşirelik bakımı konusunda büyük bir deneyime sahipti. Bu, ona, hemşirelikte Anne Rolü Kazanma Teorisini oluşturmak için güçlü bir temel sağladı. Modeli, doktora öğrencisiyken geliştirmeye başladı ve danışmanı Reva Rubin'den ilham aldı.

KURAMCININ ÖZGEÇMİŞİ

Mercer, annelik rolü kazanımını, annenin rolde yeterliliği elde ettiği ve bütünleştirdiği annelik davranışlarını yerleşik bir rol setine dönüştürdüğü bir süreç olarak tanımlar ve böylece anne kimliğinden memnun olur. Anne rolü süreci gebelikte başlar ve doğumdan 4-6 ay sonra devam eder. Anne, yeni doğan bebeğini tanıma, öğrenme ve fiziksel iyileşme aşamasında vücut parçalarının aile benzerliklerini, bütünlüğünü ve işleyişini aramakta çok zaman harcar. Bebeğinin tepkilerini inceler, deneme yanılma yoluyla pratik yapar. Bebeğini nasıl rahatlatacağını ve ona bakacağını öğrenir.

* Öğr. Gör., Gümüşhane Üniversitesi, Kelkit Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, htn_erkan@hotmail.com

cek hedeflerine göre kendisine ve ailesine uyacak şekilde yapılandırmaya başlar. Bilişsel yeniden yapılanmanın çoğu bebeğinin ipuçları ve bebeği için en iyisinin ne olduğu öğrenirken gerçekleşir. Anne kimliğinin kazanılmasında anne, bebeği hakkında samimi bilgi edinmiş, öyle ki annelik faaliyetlerinde kendini yetkin ve kendinden emin hisseder ve bebeği için sevgi hisseder. Yeni bir normale doğru kadın bir benlik dönüşümü yaşar (11).

KURAMIN HEMŞİRELİKTE KULLANIMI

Bu teori, annenin rolünü ve anne olma sürecini etkileyen çok çeşitli faktörlere baktığı için toplum, anne ve çocuk hemşireliğindeki uygulama için önemlidir.

Annelik rolü kazanımı ve bebeğim algısının oluşmasında hemşirenin sorumlulukları vardır. Hemşireler aileye verdikleri destek ile, ilişkinin kesintiye uğramasını önlemek ve yaşanabilecek olası sorunların çözümüne yardımcı olmak için doğum öncesi ve sonrası dönemde aileye eğitim verebilirler. Annenin endişelerini dinlemek, sorularını cevaplamak, annelik davranışını desteklemek, bebeği hakkında önyargılarını yenmesine, kendini ve bebeğini pozitif olarak algılamaya başlamasına yardım ederler. Anne-bebek arasındaki etkileşimde rol modeli olup ve anneye bebeğinin temel gereksinimlerini ve bakımını öğrenmesine destek sağlarlar (7,14).

SONUÇ

Anne ile bebek etkileşiminin başlatılması ve annenin doğum ve doğum sonu sürecine iyi hazırlanmalıdır. Anne rolünün kazanılması teorisi hemşirelere bakım planlarının ve anne çocuk ilişkisinde uygun müdahalelerin belirlenmesi için bir temel sağlar. Aynı zamanda annelik rolünün yerine getirilmesinde benlik saygısı ve kendine güveni pekiştirir (16). Ramona Mercer'in teorisi aileyi gebeliğe hazırlama, adolesan annelerde gebeliği yönetme, engelli çocuğu olan ailelere gerekli desteği vermede, komplikasyonlu gebeliklerde sorunları çözümlemeye hemşirelere yol gösterici olmaktadır. Hemşirelerin uygulamalarını destekleyerek, bakımı güçlendirmeye ve pekiştirmeye odaklanıp, hemşireliğin bilimsel temellerini oluşturur.

KAYNAKLAR

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Ramona_T._Mercer
2. <https://library.stritch.edu/Guides/Research/Subject-Resources/Nursing-Theorists-Mercer>.

3. <https://www.bibliomed.org/mnsfulltext/157/157-1456482412.pdf?1604487342>, Radhika Anantha krishna, Maternal Role Attainment Theory
4. <https://libguides.twu.edu/c.php?g=270174&p=1803401>
5. <http://whyiwanttobeanurse.org/nursing-theories/maternal-role-attainment-theory.php>
6. <https://nursing-theory.org/theories-and-models/mercer-maternal-role-attainment-theory.php>
7. Alligood MR. Nursing Theorists and Their Work. 9th ed. 2018. <https://books.google.com.tr/books?> Erişim: 20.02.2021.
8. Rubin R. Attainment of the Maternal Role. Nursing Research. 1967; 16(3): 237-245.
9. Mercer RTA Theoretical Framework for Studying Factors that İmpact on the Maternal Role. Nursing Research. 1981; 30(2): 73-77.
10. Ferrell FK. State of the Science: Does the Theory of Maternal Role Attainment Apply to African American Motherhood? Journal of Midwifery & Women's Health. 2013; 58 (2): 203-210.
11. Mercer RT. Becoming a Mother Versus Maternal Role Attainment. Journal Of Nursing Scholarship. 2004; 36 (3): 226-232.
12. Mercer RT. The Process of Maternal Role Attainment over the First Year. Nursing Resarch. 1985; 34 (4): 198-203.
13. Fowles ER. The Relationship Between Maternal Role Attainment and Postpartum Depression. Health Care for Women International. 1998; 19: (1): 83-94.
14. Çolak B, Demirbağ B C, Kahrıman İ. Ramona Thieme Mercer'ın Annelik Rolü Yetenegi ve Anne Olma Kuramını Anlamak: Planlanmamış Adölesan Gebelik Örneği. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi. 2020; 9(4): 416-426.
15. Özkan H, Polat S. Maternal Identity Development Education on Maternity Role Attainment and My Baby Perception of Primiparas. Asian Nursing Resarch. 2011; 5(2): 108-117.
16. Santos S S, Menêses A G, Pinho D L M, Jesus C A C. The Theory of Attainment of The Maternal Role in Adolescence: A Reflection for The Practice. REME – Rev. Min. Enferm. 2020;24:e-1316.